

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 02166

LIDER FUN TOGBUKH

Abraham Sutzkever

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

אַבראַם סוצקעווער/לידער פון טאַגבוך

פֿאַר אַלע אַרבעטן
און אַלע אַרבעטן
און אַלע אַרבעטן
און אַלע אַרבעטן
און אַלע אַרבעטן

אברהם
סוצקעווער

לידער
פון
טאָגבוך

תל-אביב פארלאג
גאלדענע
קייט

1977

אַבראַם סוצקעווער. לידער פון טאָגבוך. 1974-1976
פאַרלאַג די גאַלדענע קייט. תל-אַביב. ישׂראל

ABRAHAM SUTZKEVER
LIDER FUN TOGBUCH
Poems 1974-1976

©

Published by DI GOLDENE KEYT

נדפס בישראל 1977

נדפס בדפוס „להב“ תל-אביב, רח' המסגר 60

ס'דערנענטערט זיך די ווייט. נאך אלע ריזעס, אוואנטורעס
 אין לייגן קלאפטער אויף פאפיר ביים שאטן פון א שפארבער,
 לאז איבער צוויי (ווי טאג מיט נאכט) צונויפגעגראמטע שורות
 און זאלן זיך מיט זיי צעטיילן דינע יונגע ארבער.

און אויב ס'איז ווייניק, צי ארויס פון הארץ און לאז א דריטע :
 אלמאי זאל בלייבן יתומדיק מיט אויסגעשטרעקטע הענטלעך
 דיין קאץ? האט עמעצער ווי זי געהאט אויף דיר א שליטה?
 אכיבע האסט שוין אפגעשריבן פאר דער קאץ פראצענטלעך.

דו האסט דאך זעונגען געזען וואס ניט געזען האט קיינער
 ביי אירע גרינע יארצייטליכט אין ווינטלדיקע חצותן :
 באוואקסענע מיט קליינע פליגל שוועבט א מנין שטיינער
 און איבער זיי דער שער-הרחמים איז ניט מער פארשלאסן.

און האסטו שוין געשאנקען און צעשאנקען דיין פארמעגן
 און אפגעצאלט פאר דינע ווינדן דעם באשטימטן שטייער,
 אנטלויף אין מידבר ווו די שטערן טריקענען אן רעגן.
 זיי טריקענען. זיי לעשן זיך. באוואסער זיי מיט פייער.

די רוטע ציגל פון דיין ליב — געדענקסט ניט זייער בנין,
 געדענקסט ניט מער דיין גאס און ביים לאַמטערן־שיין דעם נומער.
 אַ וואַלקן איז געבליבן אין אַ פורעמען זיך, ליניען,
 געבליבן איז אַ געלער בלאַט אין אַנדענק פון אַ זומער.

געדענקסט ניט מער דעם יונגן פנים פונעם ערשטן רעגן,
 דעם אַדרעס פון דיין טויב און איר קמיע אינעם שנעבל.
 די לאַנקע, ווי איר זענט צוזאַמען זאַלבע איינס געלעגן,
 צעפרעסן איז אַצינד פון פּעך און שוועבל.

געדענקסט ניט מער דיין טאַטע־מאַמע. ווער האָט דיך געבוירן?
 דער זעלבער אַש פון פּייער און זיין קרבן, ווייסט ניט וועמעס.
 נאָר אינעווייניק ווייסטו יאָ: עס הערט ניט אויף צו יוירן
 דאָס טונקלסטע און קלאַרסטע וואָרט פון אַלע ווערטער: אמת.

נאָר אינעווייניק ווייסטו יאָ: דער פינקלענדיקער עיקר
 איז דימענטיקער ווי געווען און קאַנסט מיט אים צעשניידן
 די שאַטנוועלט, אַז פּידלען זאָלן שפּילן פון די שטיקער
 און לינדערן אין דיר אַ צווייטנס לייַדן.

באשפענישן אויפן גרונט פון ים, אָן זון, אָן שטראַלן,
שפּאַצירנדיקע צמחים אין אַ יענוועלטיקער לאַנדשאַפּט,
געבורט פון טויט און לעבן, בבל-טורעמס פון קאַראַלן,
קאַפּריזן געטלעכע, שוין צײַט מיר זאָלן שליסן קאַנטשאַפּט.

שוין צײַט אַרויסאַײַלן פון צירק מיט זײַנע לצים, הוידעס,
אַהין וווּ עס געוועלטיקט נאָך דער פּערל אין זײַן גלאַריע.
שוין צײַט אַרויסצוקניפּן פון דער פינצטערניש די סודות
וווּ ס'קלאַפּן הערצעלעך פון שליים אין ימס לאַבאַראַטאָריע.

שוין צײַט צו טרינקען ווײַן מיט לאַנג דערטרונקענע מאַטראַסן
אין וואַסער-קרעטשמע אויפן דעק פון ים, אין אַ קאַיוטע
און הערן זײ דערציילן פון פּיראַטן, אַלבאַטראַסן
און ליבעס פון פאַר טויזנט יאָר, און אַלץ נאָך ניט באַרוטע.

באַפּרײַען וויל זיך יעדער קלאַנג פון מעש און האַלץ און סטרונע,
געפאַנגען איז דאָס מענטשן-לשון הינטער שווערע שטייגן.
שוין צײַט זיך אײַנצוהערן און דערזען דורך אַ שפּאַרונע
ווי שטומע שטילקייט לערנט זיך דעם אַלף-בית פון שוײַגן.

דיין רגע איין-און-איינציקע, די פרי וואָס איז אַקערשט
אַראָפּגעפּאַלן פּונעם עץ-החיים און זי הויערט
נאָך וואַרעם-צאַפּלדיק אין גראַז און פּול מיט זאַפט, איז ווייטער
פון אירע שוועסטער אין אַ גוזמא ליכטיגאַרן אַרום.

די רגע איז דאָך דייןע, דייןע, ביסט איר עץ-החיים:
אַליין זי אויסגעוואַרעמט האָסטו אין געבליט, געטיילט זיך
מיט איר אַ לעבן-לאַנג דעם ביסן ברויט און ביסל וואַסער,
געטראָגן אויפן אַקסל און באַשיצט פון בליץ-און-דונער.

אַראָפּגעפּאַלן איז די רגע און, אַ שאַד, אויף אייביק,
אַזאַ מיין ווייטע שוין און ביי די פינגער פון דיין שאַטן.
און ס'דאַכט: אַרונטערבייגן זיך, אַ צי די האַנט, אַ צערטל,
ס'געוויין איז לעבן דיר אין גראַז, און באַלד אין דייןע פינגער.

מסתמא איז געווען אַ קליינער פּגם אין דער יצירה,
און אפשר איז פאַראַן אַ חכם וואָס וועט מיר דערקלערן
אַלמאַי דעם בוים איז ניט באַשערט זיין פרי צו פאַרזוכן
ווען זי איז וואַרעם-צאַפּלדיק פון אים אַראָפּגעפּאַלן
און הויערט

נאָך

און טרויערט

נאָך

אין גראַז ?

דעם אַנדענק פון אַהרן צייטלין

אומדאַק ביסטו, איך — דערווייל אומדאַרטן :
צוויי אויסטערלישע בינשטאַקן. בשתיקה
באַגעגענען זיך אינעם זעלבן גאַרטן
די בינען און זיי ציען די יניקה

פון חלום. ס'וואַלט דאָך ניט געהאַט קיין זינען
ס'געבוירן ווערן אויב אין גאַרטן וואַלטן
זיך ווייטער ניט באַגעגנט ביידנס בינען.
אויך אונדזער וואַרטקונסט וואַלט ניט מער געגאַלטן.

ס'באַגעגענען זיך ביידנס בינען, זייגן
פון זעלבן חלום און דערנאָך צעשיידטע,
צוריק צום בינשטאַק וווּ ס'איז היימיש-אייגן,
דערנענטערט זיך אַן ערשטע ביל, אַ צווייטע.

אַ בינענזשום אין אַונט איז דער פּאַדעם
פון דיר צו מיר. מיר זעען אים און הערן.
און ס'הערט ניט אויף בן-אָדם זיין בן-אָדם,
געבענטשט מיט ערשטן און מיט לעצטן שטערן.

וואסער געטראנק זאל איך געבן דער נאכט זי זאל ווונדערן ווייטער ?
ט'קלאפט איר דאס הארץ ווי עס וואלט פון א וואלד־שרפה יאגן ארייטער.

אפשר איז וואך אין אפטייק דער אפטייקער, מיין שכן פון אנדערן געסל ?
טורערן פון שלאנגען און קרייטעכצער מישט ער אין ביינערנעם קעסל.

אפשר זיך אהילן צו רופן א דאקטער ? מע קאן אזא הארץ גאר ניט שאצן,
ווארהאפטליך, וואס וועל איך טאן אז דאס הארץ וועט איר פלאצן ?

איצטער וועל איך הערן וואָס עס רעדט די נאַכט פון שלאָף :
 — עמעץ גאַרגלט, וואַרפט זיך ווי אַ האַלב געקוילעט עוף.
 גאַרגלט, שוידערט, און אין גלאַטן שטאַל — אַ הייס געבליץ,
 עמעץ רופט אים : קום צו מיר, די אַנדערע : באַשיץ.
 אויסגענאַגט פון קינאה איז די פרוי וואָס רופט אים : קום,
 אָנגעצונדן ווי די רויטע מאַנבלומען אַרום.
 אירע אויגן, ניט קיין היגע, זעען וואָס געשעט,
 זומפיק זינקען לאַקערדיקע לאַפעס פון אַ בעט.
 בלויע צייכנס בלייבן אויפן קישן, עלעהיי
 ערב שנייפאַרגאַנג פיאַלקעס אונטער לינדן שניי.
 נאָר די צווייטע וואָס די ערשטע איז איר אומבאַקאַנט,
 האַלט אים, ווי אַ רודער אין אַ שטורעם, פאַר זיין האַנט
 י ענע זאָל אים ניט אַ ריס טאָן פון איר לייב, אַהין
 וווּ די רויטע מאַנבלומען באַהאַלטן זיך אין גרין.

מיין בריזטרעגער וועט מיר ניט ברענגען קיין בריוו
און אָפּשטעלן וועט זיך דער זייגער פון לאַנגן אַרכיוו.
דעם בריזטרעגער האָט, אין אַ טאַרבע, אַ צווייטער
געבראַכט אין אַ היים אונטער ליים, און איך וואָרט: אפשר גייט ער ?

ס'צעבילט זיך דאָס גלעקל. דער צווייטער קומט אָן.
— פון וואָנען, מיין ליבער ? פון וועמען דער בריוו, פּאַטשטאַליאַן ?
איך האָב נאָר ביז היינט ניט געזען אַזאַ מאַרקע,
די שטיוול אין שטויב. פון דער ערד צי לבנהשער קרקע ?

— איך ווייס ניט פון וועמען. עס איז מיר פאַרווערט
צו לייענען. כ'ווייס נאָר פון וואָנען איך ברענג דעם קאַנווערט.
אַ קרירה איז דאָרטן, פאַרשפּיליע די בלוזע.

דער בריזטרעגער נעפּלט אַוועק און איך קוש די מוּזוה.

א ווייסע האָר טיילט ביידן אונדז פונאַנדער,
 נאָר וועלן מיר זי איבערהאַקן, דעמאַלט
 איז מער ניטאָ קיין שטח און קיין וואַנדער,
 ניטאָ איז מער קיין מלאַך און קיין דעמאַז.

א לויב צום לייב פון שיפורע געוועבן!
 אָן מעסערטאַנץ, אָן שרעק, אָן קידער-וויידער,
 וועט מער ניט שיטן זאַלץ די האַנט פון לעבן
 אויף נאַגנדיקע ווונדערס פון די גלידער.

א לויב צום ביזן גייסט וואָס איז קאַפּאַבל
 אַנטפלעקן גליק און גליקלעך עס צעפערטלען
 און פּריילאָזן אַ הונגעריקן מבול,
 אַ רעגן-בויגן זאָל אים שפעטער צערטלען.

זאָל צונטערן אַ יום-טוב-שרעק אין ביידן,
 די אויסגעבענקטע רו איז פּאַוועטינע.
 אַ נאַנטקייט איז פּאַראַן וואָס מוז צעשיידן,
 צו ליב האָבן ביז לעצטן טראָפּן שינאה.

ווער וועט בלייבן, וואָס וועט בלייבן ? בלייבן וועט אַ ווינט,
 בלייבן וועט די בלינדקייט פונעם בלינדן וואָס פאַרשווינדט.
 בלייבן וועט אַ סימן פונעם ים : אַ שנרל שוים,
 בלייבן וועט אַ וואַלקנדל פאַרטשעפעט אויף אַ בוים.

ווער וועט בלייבן, וואָס וועט בלייבן ? בלייבן וועט אַ טראַף,
 בראשיתדיק אַרויסצוגראַזן ווידער זיין באַשאַף.
 בלייבן וועט אַ פידלרויז לכבוד זיך אליין,
 זיבן גראַזן פון די גראַזן וועלן זי פאַרשטיין.

מער פון אלע שטערן אַזש פון צפון ביז אַהער,
 בלייבן וועט דער שטערן וואָס ער פאַלט אין סאַמע טרער.
 שטענדיק וועט אַ טראַפן ווייץ אויך בלייבן אין זיין קרוג.
 ווער וועט בלייבן ? גאַט וועט בלייבן, איז דיר ניט גענוג ?

דער שיכפוצער אין פארק איז ניט קיין שיכפוצער. ווער דען?
 א למד-וואוניק, שטענדיק א פארשטעלטער
 מיזאל מיינען אז א שיכפוצער אין פארק. נאר איך דערקען:
 דער זקן איז אזא וואס ווערט ניט עלטער.

ס'דערקענט אים אויך א טרילער וואס ער לערנט פלייסיק טראפ,
 נו, ווייסן מיר שוין ביידע: ער איז פלומרשט
 א שיכפוצער. און ס'פאלט א טריל פון שנעבעלע אראפ,
 ווי ס'וואלט א קארש געפאלן פונעם בוים ערשט.

און אז איך שפאן דורך זייטיקער אלעע אים פארביי
 צום ווינציקסטן אזוי א יארן צוואנציק,
 דערזע איך פנימער פון גאלד און פנימער פון בליי
 און אויסגעשטרעקטע פיס צו מאכן גלאנציק.

זיי מיינען אז דער זקן שטאמט פון א געמיינעם שטאם,
 א סימן: ער איז טונקל, ניט-געוואָשן.
 ער שקראָבעט זיי די בלאַטע און עס גיבן אַזש אַ פּלאַם
 די טויטע נעז פון שטיוול און קאמאשן.

און בלויז דער טרילער (אָדער זײַנס אַן אייניקל) און איך,
 מיר ווייסן ביידע זיכער, אן מסתמאס:
 דער שיכפוצער איז דוקא ניט קיין שיכפוצער פון שיר,
 דאָס בערשטלט ער פאַרשטויביקטע נשמות.

צונויפגעוואנדערט האבן זיך די פינגער. און זיי קנעטן
פון חלום-ליים, דאָס איז אַ ליים פון אַנדערע פלאַנעטן,
מיין אויסלייזער. אַ קנעטעניש איז פּינלעך, איז טשיקאַווע :
אזוי פון אַדמס ריפּ האָט זיך אַרויסגעקנאַטן חוּה.

עלאַסטיש-בייגעוודיק די ליים. איך פיל אַן אויג, אַן אַרעם,
ס'געשטאַלטיקט זיך אַ ווונדער אין זיין ווונדערלעכסטער פאַרעם.
זיין ריח איז פון האַניק איבער זשומענדיקער גריקע,
דורך זינע גלידער שווימט אַרום דער מילכוועג, מיין יניקה.

די קנעטעניש און רעטעניש געדויערט ביז באַגינען,
ביז וואַנען ס'קרייט דער מאַרגן-שטערן און ס'דערוואַכן בינען.
ביז וואַנען ס'גלייכט זיך אויס די ליניע צווישן גיסט און חומר,
און מינע פינגער זענען בלויז די הענט פון זייער טרוימער.

נאַר אַז דער מאַרגן-שטערן קרייט פון צווייטן מאָל צום דריטן,
צעשיטן זיך די גלידער פון מיין אויסלייזער ווי בליטן.
עס וואַנדערן אַזעק די למד-וואַזניקעס, די פינגער,
אַ לויב צו זיי : אַ גרויע האָר אַן איינציקע ווערט יינגער.

גוט-מאָרגן, פּיקהאַלץ, אויב חלילה האָסט ניט וואָס צו פּיקן,
 דערשוועב אָהער און פּיק מיר אויס, מישטיינס געזאָגט, מיין שכל
 וואָס מענטשנקינדער מיינען : אַן אַנטיקל פון אַנטיקן,
 און ווערליק מיין השגה איז ער ווערט אַ האַלבן שמייכל.

דערשוועב צו מיר, באַשנאַבלטער, און זאַלב מיך פאַר דיין שוטה,
 פאַרגין מיר די מתיקות פון דיין ציינדלדיקן שנאַבל.
 סימבאָלן זענען מיינע טעג, פון חלום-ליים געבויטע,
 נאָר איכיל דיך באַגעגענען מיט ברויט און זאַלץ און קנאַבל.

אַזוי פיל מלאך-המוותלעך פאַרברענגען אין מיין קאַרע,
 און יעדער מיט זיין אויסגעפרוּוּחטן סם און פּייל-און-בויגן.
 זיי לאַקערן. זיי זענען תמיד לעבעדיקע, וואַרע,
 אַזאַ האָט זיכער דורכגעשאַסן דאַנטען ביידע אויגן.

דערשוועב צו מיר און פּיק זיי אויס דעם פּוח, זיי אַ בריה,
 איך דאַרף זיך נאָך פאַרוואַנדלען אין אַ קינד פון זעקס צי זיבן,
 איך דאַרף צעטרייסלען ווערטער, זייער מאַכטיקע אימפּעריע,
 איך דאַרף באַשאַפן אַנדערע, צו קאַנען אַנדערש ליבן.

באשערט איז מיר צו זיין אויף דר'ערד אַ רואה-ואינו-ניראה,
 באשערט צו זען ווי קורץ און אייביק איז דאָס לעבן. דינטער
 אַ וואַלקן, ווייס איך, איז פאַראַן אַ קליינע טרער, פון אירע
 שוואַרצעפּלען פּאַלט נאָך אַלץ דער זויבער פון מיין ערשטן ווינטער.

די קליינע טרער איז פול מיט גרינע אותיות, נאָר צום פּאַלן,
 זי בליצט אַצינד אַרויס מיין זעקסטן צענדלינג. זי, די קליינע,
 זי וואַלקנט אויס אַ יענוועלטיקן מאַן, וואָס איז אַ בעלן
 אַרײַנצוגיין צו מיר, ווי איך אין אַזונט צו מיין שכנה.

מיין שכנה שלאָגט זיך דעמאָלט לאַנג על-חטא אויף די קלאַוישן
 און ס'בלייבט איר נאָך אויף מאַרגן און אויף איבער-איבער-איבער.
 מיין שכנה זעט ניט, אַז איך זע, אַז עמעץ קומט זיך מישן,
 און ס'בייטן אירע ציין מיין שאַטן: ליבער-ליבער-ליבער.

דערנאָך, אַז ווונדיק שלידערט זיך מיין שאַטן אין איר דירה,
 אַנטפּלעק איך מיין פאַרהוילעניש, אַ טראַפּן טינט אין שפיגל.
 זי ווייס ניט אַז איר שכן איז אַ רואה-ואינו-ניראה
 און אַז ער פליט אין שטורעם זעט ניט קיינער זיינע פליגל.

פאראן א בענטשנדיקע פרייד, זי איז מיין פרייד אין לעבן,
 און אויב ס'וועט עמעץ דרייען מיט א וואַנצע — מילא, זאל ער :
 דאָס איז די פרייד פון געבן, געבן, געבן, זיך צעגעבן,
 ווי הונגעריקן לייזונט עס צעגיט זיין פאַרב אַ מאַלער.

באַשטענדיק זיך צעגעבן, זיך פאַרוואַנדלען אין אַ רעגן
 צוזאַמען מיטן רעגן-בויגן זיינעם און דער כמאַרע.
 פאַרוואַנדלען זיך אין רעגן און צעשענקען מיין פאַרמעגן,
 בייַ אַיטלעכן זאל אויפגרינען אַ פּיצעלע סאַהאַרע.

צו וואָס באַדאַרף איך אויסטערלישע ווערטער, גראַמען, קלאַנגען,
 אַז אויסטאַן וויל איך אַפט מיין הויט און שענקען זי אַ בעטלער ?
 אַ, גרויסע פרייד פון געבן, ווי עס גיבן פעלדער זאַנגען,
 כּווייל יעדערן וואָס געבן, חוץ דעם ציניקער און שפּעטלער.

פּונאַדערשענקען וויל איך מייןע סודות און רמוזים,
 געהיימענישן, טונקלענישן, פּישוף, זאַבאַבאַנעס.
 און אויב ס'וועט עמעץ וועלן זיי מגלה זיין, איך לאַז אים,
 אַבי די פרייד פון געבן, זיך צעגעבן אין מתנות.

קודלאטער פלב — גורל, זאלן לעבן דיניע ציינער!
 צערייט, צעפליק, נאָר ווייז מיר ניט הכנעהדיק די לאַפע.
 אַן ווינדן בין איך גאַרנישט. קיינער. ווינציקער ווי קיינער.
 כווייל בעסער זײַן אַ שלאַכטפעלד און אַ סודותדיקע מאַפע.

באַשפּילקעט איז די מאַפע מיט מפלות ניט צום ציילן
 און ווייט ביים האַריזאָנט אין רעגן ברענען מיניע גיטער.
 קודלאטער פלב, בלויז די ציינער דיניע קאַנען היילן,
 ווי קרייטעכצער וואָס מאַכן זיס וואָס מער זיי זענען ביטער.

די שפּילקעס היפּערן אין לייב פון אַוונט ביז באַגינען
 און זאָגן אָן, אַז ערגעץ גרייט מיין שונא אַן עלעגיע.
 קודלאטער פלב, כּ׳האַב נאָך איין מפלה צו געווינען,
 און זיבן טראַפּנס גאַלד פאַרטרוי איך איצטער מיין סטראַטעגיע.

איז אַלע זיבן פּריזמעט זיך מיין פנים. יעדער טראַפּן,
 אַרויסגעקייקלט זיך מיט מזל, בלייבט שוין אַ קאַפויער.
 כּ׳האַב ליב די ווייסע ציין פון שרעק צופוסן און צוקאַפּן,
 צערייט, צעפליק, נאָר קוש ניט מיניע פּיאַטעט מיט באַדויער...

דער ים-גאלאָפּ, דער ים-גאלאָפּ — צו וואָס פאַרשלינגט ער מיין, און וועמעס ווילן קוילערט אים, ער זאל צעוואַקלען זיין ? אַכטע ס'איז אַ שפּיל אַזאַ, אַ שפּיצל פון באַשאַפער, אַז בלייבן זאל אַ שנירל שוים פון מוראדיקן לאַפער.

אַזאַ מחשבה נורטעוועט קהלתדיק ביי אײנעם, אַרויסגעשלידערט אויפן זאַמדברעג מיט דער נאַכט אין אײנעם. און ווען עס בלעזלט זיך דער שוים אין שווימיקער אַגאַניע, דער ים-גאלאָפּ איז ווידער דאָ : אַ נאַקעטע סימפּאַניע.

אַ נאַקעטע סימפּאַניע אויפן דעק פון ים געבוירן, אַזוי ווערט אויך דאָס לעבן אויפן דעק פון ים געבוירן. אַ טעות, טראַכט דער מענטש, אויך שוים איז אייביקייט און דויער, ווי קלייבט זיך עס אַריין דער גאַנצער ים אין קליינעם אויער ?

ס'דערנענטערט זיך אַ שטילקייט-ווײַן פון אויפגעפראַלטע שפּונטן, און אויבן שווימט אַ ווייסע האַנט און ס'פאַלט איר אַפּשײַן אונטן. אַ זכּיה צו דערזען, דערפילן ווי עס קומט איר גאַד אָן, און ביידע שלאָפן אײַן : דער ים-גאלאָפּ און דער בן-אָדם.

דער זעלביקער וואָס האָט געבענטשט, ער האָט מיך אויך געשאַלטן.
 כ'נעם-אָן פאַר ליב די צווילינגשאַפט פון האַניק און פון עסיק.
 אַ דאַנק פאַר בענטשן מיך מיט פריינד. אָן זייער פּוּח וואַלטן
 ביינאַנד מיט מיר די ווערטער מיינע אויסגעצאַנקט מעת-לעתיק.

פאַר מיינעטוועגן מאַלן זיי און האַמערן און קנעטן,
 פאַר מיינעטוועגן קינקלען זיי אַראָפּ פון האַרץ פאַעמעס.
 אַ, מיינע איבן זענען זיי, די מאַלער און פאַעטן,
 און זייער איך בין איך, אַפילו אַז איך ווייס ניט וועמעס.

פאַר זייערטוועגן האָב איך ווען געזונגען אין אַן אַרון,
 פאַר זייערטוועגן האַלט איך נאָך מלחמה פאַר אַ קאַמע.
 און שטאַרבן זיי, ערשט יעמאַלט ווערן מיינע פריינד געבאַרן
 אין גרינער קינדערויג פון מיין צעהוידעטער נשמה.

פאַר מיינעטוועגן וואַרעמען זיי אָן די קאַלטע שטערן,
 פאַר מיינעטוועגן שפּילן זיי: אַ פּידל צי אַ טשעלאָ
 דערלאַנגט פון זיך אַ קוואַל אַרויס מיט שימחה מיינע טרערן.
 פאַר זייערטוועגן שרייב איך די-אַ שורות. אַמן-סלה.

אריה מ.
2010/11/10

א שווערער עפל ציט אַראָפּ אַ פּולן צווייג מיט זומער,
פון דר'ערד וואַקסט אויס אַ דלאַניע, ער זאָל וויסן ווי צו פּאַלן.
אַזוי, נשמה, נייגסטו זיך אַלץ נידעריקער, שטומער,
געלאָדן שווער מיט זאַפט און צײַט און יוירנדיקע שטראַלן.

ביסט אויך אַ פּרי אויף אַ צווייג, אין פּרדס פון דײַן היטער,
אומזעענדיק ווי דער וואַס האָט דיך זעענדיק באַשאַפּן.
און ערגעץ וויינט אַ קינד אין וויג און כליפּעט זיס-און-ביטער,
אַלמאַי אַזאַ נשמה קאָן קײַן אַנדערער ניט שאַפּן.

דער שווערער עפל שפּילט זיך נאָך אַ רגע מיט זײַן שאַטן,
עס רײַט פּאַרביי אַ וואַלקן דאָן-קיכאַטיש, מיט אַ פּיקע,
ווען אונטער גראַז, אַ גאַנצע נאַכט פון רעגנפּיס געטראַטן,
די וואַרצלען יאָגן אין גאַלאַפּ צו צײַען די יניקה.

און אַז דו וועסט זיך אַפּרײַסן פון צווייג, אַהינטער נעפל,
מיט זאַפט און צײַט און יוירנדיקע שטראַלן שווער געלאָדן,
דערמאָן זיך ווי דעם זומער ציט אַראָפּ אַ שווערער עפל
און אַז בײַם פּאַלן ירשנט אים אַ דלאַניע פונעם באַדן.

און אויב אן איינציקער פארלאנג איז גילטיק אויף מיין קאנטע,
 אזא איז ער מיין איינציקער, איך וועל אים ניט פארבראגן
 און זאלן מוחל זיין פארלאנגען ווייטע אָדער נאָנטע:
 אַ רגע בלויז... איך וויל דערזען דאָס בלימעלע פון מאַרגן.

אַזוי, למשל, ווי איך האָב געהאַט אַ מאָל די זכיה
 דעם נעכטן מיינעם צו דערזען דורך שטראַמענדיקע פונקען
 אין קעסלגרוב, ווען כ'האָב זיך פֿיין געטרונקען אין וויליע
 און אויך די טרערן מיינע האָבן איינליק זיך געטרונקען.

אַזוי, למשל, ווי ס'דערזעט אַן אַדלער הינטער סקאַלעס
 און רוֹק איז מקנא אים אַ זקן אין זיין וואַנדער.
 מיין איינציקער פארלאנג איז צו דעם איינציקן: התגלות
 פון מאַרגן. מאַרגן. איידער ס'פאַלט די איצטיקייט פונאַנדער.

און אַז ער וועט מיך זאָלן אין זיין גנאָד מיט זיינע טויען,
 דערקענען וועל איך שוין דעם פּרילינג וועדליק ערשטן בלימל.
 נאָר קיינעם וועל איך שפּעטער מיין דערזענונג ניט פאַרטויען,
 אַחוץ אַ הויפּן ער, אַ הויפּן הימל.

צי בליט א דאָרן אין דער לופטן? יא, עס בליט א דאָרן,
 ביינאָנד מיט אים — א ווידערקול אין טורמע פון זפרון:
 דערפאַר ווילל האָסט מיך ניט באַפרייט פון דאָרנדיקער קראַטע,
 באַשערט איז דיר אַן אַנדער לופט, א דאָרנלופט לעת־עתה.

געפאַנגען אַלץ אין דיין זפרון, קאַנסטו אויך ניט פריי זיין,
 דער שנייטער־הויפן טליעט נאָך און ס'פירט אים ניט קיין איין אַינן.
 צעשפאַלטן איז מיין שאַרבן ווי א טאַפ צי ווי אַ טעלער
 און כ'ווייס: דער מערדער זשליאַקעט ביר אין אַלט־באַקאַנטן קעלער.

ניט מיין, ס'איז אויפן לעבעדיקן בלוז אַ גאַטס רחמנות
 און בלוז די זוננעלט איז געמישט פון טויבן און וואַראַנעס.
 קוים ווערט אַ מענטש געבוירן, בלייבט שוין ערגעץ זיין שוואַרצאַפל
 און טויטערהייט, ער איז נאָך מיטן לעבן זיך מטפּל.

דו האָסט געטאַן אַ נדר און דעם נדר ניט געהאַלטן,
 אַן עדות איז דאָס וואַרט נקמה. האָסט אים ניט געהאַלטן.
 כיוועל תפילה טאַן צום רעגן ער זאַל אַפשווענקען די פליאַמע,
 דערמאַנסטו זיך דאָס קול? איך בין געווען און בין דיין מאַמע.

פון ביכער־טאָולען צוויי און צוויי, געאַרעמט און געווינקלט,
 כ'האַב אייגנהאַנטיק, אייגנהאַרציק אויסגעבויט אַ קאַמער
 פון אומבאַקאַנטע ווערטער, קוים באַלויכטן און באַשפּרינקלט,
 און אויסער דעם רשות פון טויזנטאויגיקן פאַרסמער.

אַ קרעטשמעלע אין ווילדן וואַלד... פון זיך אַליין באַהאַלטן,
 באַהאַלטן אויך פון מעשענעם אַרקעסטער אין די בויגעט.
 אַהער גענענען איינציקווייז די טייערסטע געשטאַלטן,
 פאַרלוירן אין דער אייביקייט, און זייערע זכּרונות.

פאַראַן אין וואַלד אַזעלכע ביימער וואָס געבוירן פייגל,
 אַ רעגן איז פאַראַן מיט בריוו צו מתים אין דער נידער.
 פאַראַן אַ בלום וואָס רייטלט זיך ווען עמעץ וואַרפט אַן אייגל
 פון צווישן לופט־און־גראַז אויף אירע ליכט־אַנטבלויזטע גלידער.

זיי אַלע קומען אין מיין פּיצל קרעטשמעלע און ברענגען
 באַגלייטנדיקע בשמים פון אַ נאַכטיקן מהלך.
 און ס'בלייבט נאָך אַלץ אַ פּוסטעניש פאַר ברייטן און פאַר לענגען
 און ס'וועט זיך נאָך געפינען אַ געלעגער פאַר אַ מלאך.

פארהוילן איז פון דיר דער זינען פון געהיימווארט : גורל,
זיין אדרעס אויף דער גאנצער ערדקויל וועסטו ניט געפינען.
און איר, אן אפגעזונדערטער, פארמאג אזא מנורל
אים אויסצוזוכן אין א נאכט וואס האט ניט קיין באגינען.

אים אויסצוזוכן און דיין גורל בעטן אדער צווינגען,
גן-עדן-סם אריינצוגליען אין דיין חלומס בעכער,
צעשמאלצן זאלן ווערן יענע זשאווערדיקע רינגען
וואס האלטן דיך געפאנגען אין דיין היים, ווי א פארברעכער.

ווי קינדער ערשט-געבוירענע, ס'האט ווער אין א מהומה
אזוי פארביטן צוויי גורלות ענלעכע. זיי זענען
געוואקסן קידער-ווידערדיק. פון שטעגן-וועגן קרומע
כיוועל ברענגען דיר דיין אמתן און דו וועסט אים דערקענען.

דו זוניק לעבן, שוין צעפליקט פון גורל-וואלף אויף שטיקער,
א צווייטער וועט דיך ווארעמען, דיך ווארענען, באשיצן.
דער צווייטער וועט פארזוכן דיין געוויזן און ווערן שיכור
און ציען וועט א זומער-וואלקן לאכנדיק מיט בליצן.

ביי טאָג אַ לוויה, ביי נאַכט אַ קאַנצערט
און קומען סיי דאָרטן סיי דאָ איז באַשערט.

באשערט אַ קאָראַמיסל אויפן געניק:
צוויי פּוּלינקע עמערס מיט אומגליק און גליק.

אַז ליידיק וואַלט הענגען אַן עמער, קאַז זיין
דער צווייטער וואַלט קיין מאַל קיין פּולער ניט זיין.

די זאַלץ וואַלט ניט פּילן איר טעם און זי וואַלט
פאַר זאַלצעלעך זיבן אַן אוצר באַצאַלט.

און ס'ליכט וואַלט געוואָרן אין קנייטשן און קראַנק
ווען ס'וואַלט ניט אַ שאַטן אים זיין אַ געטראַנק.

ביי טאָג אַ לוויה, ביי נאַכט אַ קאַנצערט
און קומען סיי דאָרטן סיי דאָ איז באַשערט.

און פּילן דעם זיווג פון ערד און מוזיק:
די פּוּלינקע עמערס פון אומגליק און גליק.

צוזאַמען-צוזאַמען דער דאָרטן און דאָ
און ס'בייגט זיך אַ שטראַל צו דערשווימען צום דנאָ.

אַזאַ איז די שייכות פון קאַסע און זאַנג,
אַזאַ איז די איינהייט פון פּידלער און קלאַנג.

אַזוי איז פאַרבּרידערט געווען און פאַראַן,
אַזוי איז פאַרגלידערט אַ פרוי מיט אַ מאַן.

דערקלערן? ווי אזוי דערקלערן?
 די זון איז נישט געוואָרן קעלטער,
 נאָר שמעלצן קאָן זי נישט קיין טרערן
 און בלויז די קינדהייט ווערט נישט עלטער.

איר ברודער יוגנט איז צעטראָטן
 ווי רויטע וויינטרויבן אין קעלטער.
 שוין זילבערן די האָר ביים שאַטן
 און בלויז די קינדהייט ווערט נישט עלטער.

די שנייען אירע און פּיאַלקעס
 באַקומסטו נישט פאַר אַלע געלטער.
 ס'ווערט אַלט איר קיניג און זיין מלכות
 און בלויז די קינדהייט ווערט נישט עלטער.

די ליים פון צייט איז ווייך געוואָרן. ס'גייט שוין אויף די קנעטעניש
פון זונפאַרגאַנג נאָך זונפאַרגאַנג. עס ווערט שוין באַלד געשפּאַלטן
אַ זעמדעלע אין חלום צו צעטרייבערן אַ רעטעניש,
און בלויז די סאָווע פּלאַנכעט פון אַ זילבערלעכן קאַלטן.

די מתים זענען לאַנג שוין אויפגעשטאַנען! זענען האַסטיק
אַנטרונען דאָ פון יענער-וועלט, פון הויקערדיקער משאַ
און מאַכן יאַגאַ, שפּילן שאַך און זענען פּריי און גאַסטיק,
באַלעגערן די אַפּערע און פּיקן אויס איר קאַסע.

געדענקט נאָך עמעץ ווער עס האַט צעריסן זיינע גלידער?
צו וואַקלדיק און שוואַך די ציין מע זאָל אַזוינס צעקיינען.
די מתים האַבן ליב אַבסטראַקטע קונסט און קידער-וויידער,
אַנשטאַט אַ קיין-צייכן טראַגט אַ הבל-צייכן קיין.

און בלויז אַ בלינדער זעער ביזן אַפּגרונט אַ צעשונדענער,
אַ קדמונדיקער נביא וואָס איז קיין מאַל ניט געשטאַרבן
און קיינער ווייס ניט: קייקלט ער דעם חושך, איז די זון דען ער? —
לויפט אויסלייזן פון תּהום צו תּהום די שמייכלען פונעם קרבן.

א שלאנג אן אומגעזעענע האָט סם אַ פולע דאָזע
אַרײַנגענאָדלט זיס אין מײַנע אָדערן לאַנגאַניק,
אַז איבער מיר די שטערן זאָל ניט שליפן מער שפּינאַזע
און תמיד זאָל אַ טראָפּן גאַל זיך בלעזלען אין מײַן האַניק.

נאָר דעמאָלט האָט אַ קעגן-סם, אַן עליקסיר פון קלאַנגען,
אַ לאַז געטאָן זיך אינעווייניק צו באַהערשן יענעם,
אַז בעטלען זאָל דער שוּנא גנאָד ביים פירן אים געפאַנגען
און אויפהייבן די לאַפעס אונטערטעניק זאָל דאָס גיהנום.

פאַרלוירן צי געווונען? ס'איז געבליבן לזכרון
אַ נעדעלע אין מיר; און ווען עס גיט אַ שטאָר, אַ גראַבל,
פאַרוואַנדלען זיך אין אויערן די אויסגעצאַנקטע יאָרן
און הערן פון אַן איילבערטבלעטל דאָס געווייזן פון מכול.

פאַרוואַנדלען וועל איך צײַט אין רוחניות, אַט איז מײַן אידעע!
פאַרוואַנדלען וועל איך טויט אין לעבן; איך, דער לאַנג-פאַרלענדטער,
פאַרוואַנדלען וועל איך גראָזן אין אַ קאַסמישער אַלעע,
פאַרוואַנדלען וועל איך זיך אַליין, אין מענטש וואָס מיר איז נענטער.

דער פידלשפילער שפילט און ווערט אלץ דינער, דין און דינער, שוין דינער פונעם פידל-בויגן, דינער פון א סטרונוע. אַנשטאָט איר האָר, די פידל שפילט אליין אלץ דינער, דינער, און אויף אַ ווייטן שייטער ברענט איר האָר פאַר זײַן אמונה.

די פידל שפילט אַצינד אליין אלץ דינער, דין און דינער, דער פידלשפילער קאָן איר קיין טרונק וואָסער ניט דערלאַנגען. אליין די קלאַנגען שפילן און זיי שפילן דינער, דינער, ביז וואַנען אויפן שייטער גליען קלאַנגען, גליען קלאַנגען.

עס גליען קלאַנגען אויפן שייטער, גליען דין און דינער, שוין שפילט אליין די פינצטערניש אָן פידל און אָן בויגן. זי שפילט אָן קלאַנגען און איר שפילן — דינער, דינער, דינער, ביז וואַנען מיר צעפינקלען זיך אין אירע שוואַרצע אויגן.

אַ, פינצטערניש, פאַר וועמען שפילסטו דינער, דין און דינער, פאַר אונדז, די קליינע טרערן? איז באַשערט אונדז דינע גנאָדן? מוזיק פון טרערן. קליינע טרערן. דינער, דינער, דינער, צוזאַמען מיטן ווייטן שייטער און דעם שוואַרצן באַדן.

פתבֿידן פון חברים, דער נשמהס טינט און פראַצע.
 קאַנווערטן. בריוו. צוריקאַדרעסן בלויז אויף די קאַנווערטן.
 און בריוו געבאַקענע אין פֿייער, קרישלידיק ווי מצה,
 און זינדפֿאפיר ווי גלאַטיק לײַב צום איינציקן, באַשערטן —

ביים צערטלען אייך, ביים לייענען ווערט יעדער בלעטל ענלעך
 צום פנים דעם געוועזענעם געבויגן איבער טישן.
 און אויך דאָס וואַלקנדל אין טרער איז אייגן און דערקענלעך
 און אויך די האַנט ביים זייען שוואַרץ-און-ווייס, ווי אויף קלאַווישן.

אַ שורה זיגלט זיך פונאַנדער און עס בליט אַ זומער,
 אַ נאַמען, ווי אין ווינט אַ מאַנבלום, רייטלט זיך מיט יונגשאַפט.
 כ׳קאַן ענטפערן. ס׳איז דאָ די גאַס, פאַראַן איז אויך דער נומער,
 און צווישן וואַרט און וואַרט אַ שווייגן, וואָס די האַנט און צונג שאַפט.

אַזוי זעט אויס אַ בראַנפנדיקער נעפל, העל און כמאַרנע,
 באַגינען אין אַ סאָד, אַז גאַרניט זעטן גאַרניט הערטן;
 ביז נאָסע קרוינדלעך נעמען פינקלען איבער קאַרש און באַרנע
 און איך דערקען די נאָסע שמייכלען איבער די קאַנווערטן.

ניטאָ די גרינע אויגנפאַר פון לאַנג-לאַנג-לאַנג. די גרינע
 ווי יאָדלעוואַלד. נאָר קוים איך זע די אויגן, איז אַ סימן :
 זיי זעען מיר. און יאָדלע-צווייגן-גריין איז אויך מיין קינאה
 צו גייסטער אויסגעהונגערטע, צו קלאַנגען און צו שטימען.

ווען גאָט וואָלט בלויז באַשאַפן זייער גריין דאָס טונקל-גרינע,
 ער וואָלט געווען דער זעלבער גאָט. ווי קאַנען זיי ניט-ווערן ?
 איך בלאַנדזשע אין אַ וואַלד : עס ברענט די זון אין פּאַזעטינע,
 פון גרינע היילן שורשען צווישן וואַרצלען גרינע טרערן.

ווען די אַ גרינע אויגנפאַר וואָלט אונטערגיין אויף אייביק,
 אַנשטאָט אַן אייביק וואָלטן זיין צעווערעמטע סעקונדן.
 איך בלאַנדזשע אין אַ וואַלד : ס'איז נאַכט. אַ וואַרצל שלאַנגט נאָך גלייביק,
 די זון אין פּאַזעטינע איז נאָך אַלץ דאָ ניט פאַרשווינדן.

זיי זעען מיר, די טונקל-גרינע, וואַרטן אויף אַ סימן,
 זיי ציטערן בינאַנד מיט זייער פנים וויזאָווי מיר.
 און שורשענדיקע טרערן פון די גרינע היילן שווימען
 אריין אין מינע זעונגען און לאָזן זייער גלי מיר.

מיט יעדער נייעם דונער וואָס דו האָסט מיר פריי געשאַנקען,
געשאַנקען האָסטו מיר אַ נאַסן בליץ פאַר אַ באַגלייטער
צו לינדערן די ליידן, צו באַגראַזן און באַלאַנקען
מיין אָפּגעברענטן אַלף-בית. ניטאָ צו אים קיין צווייטער.

און וואָרהאַפטיק, דיין בליץ איז ניט געוואָרן פריער נעלם
קוים האָט ער ניט באַלויבטן מיינע שונאים, די שאַקאַלן,
און לאַקערדיקע שדימלעך אין פאַנצער און אין העלעם ;
זיי האָבן זיך פאַסטמאַקעוועט פאַרויס מיט מיינע שטראַלן.

דיין בליץ באַלויבט מיינ פינצטערניש, דיין בליץ באַלויבט מיינ פייער,
אַ שאַטן אָנגעכאַפט ביים האַלדז — ער זאַלבוט אים פאַר אַ ווייסן.
דיין בליץ באַלויבט אַ ווערעמל, אַ קראַ, פאַפיר-און-בלויזער
און אויך דעם טויזנטאויגיקן, דעם סאַפענדיקן פעסן.

דערקענטעניש פון בליץ און דונער, ביידע זענען אייניק,
ס'באַלויבט דער בליץ די ווונדן וואָס דער דונער האָט געבוירן.
און ביידע זענען הונגעריק און פאַר מיינ הונגער ווייניק ;
דער אָפּגעברענטער אַלף-בית נעמט ווידער יורן, יורן.

נאך וואָס און וועמען בענקסטו? — כ'בענק נאך גאַרנישט ניט, נאך קיינעם, פאַרשלונגען איז אין גאַרנישט אַלץ. און אַלץ איז מיין פאַמיליע. נאך איינס אַ יאָטל בענק איך צווישן קאַרשנביימער־שכנים: צעטרייסלען קאָן ער מיט אַ שטיין אין ברונעם אָן אידיליע.

און ווייטער? — נאך מזוזהדיקע בינען. די וואָס בייסן מחיהדיק, אַנשטאַט אַליין אַ קוש צו טאָן די פינגער, באַגאַנגען זענען זיי אַ זינד און גאַרניט אויף צו פּלייסן: אַ יאָדע צוגערויבט אין וואַלד בייַ פייגעלעך, בייַ זינגער.

און ווייטער? — נאָכן שליסל אינעם ים, אויף זיינע דנאָען; פאַרלוירן האָט אים דאָרטן בעתן וועלטבאַשאַף דער מייסטער. און ווייטער בענק איך נאך אַ צייט וואָס האָט ניט מער קיין שעהען, צעטרענצלט האָב איך זיי, ווי אַ מאַגנאַט אַ פולן טייסטער.

איך בענק נאך גאַרנישט ניט. נאך קיינעם. הינטער יענער הילע בלויאויגיק בליען ווערטער און עס לעבט אין זיי אַ רעגן. און צווישן מיר און זיי אַ תהום. און ביידע טוען תפילה: אַ רעגן־בויגן זאָל פון תהום דערנענטערן די ברעגן.

דו ציטעריקע כוואליע אויפן ברעג פון ים-התיכון,
 דערצייל מיר ניט אז ביסט א כוואליע, בלאז און ראז און גסיסה.
 געהערסט צו מיר. דו ביסט אן איינס פון מיין געזעמל איכן,
 לפנים האסטו זיך פארשטעלט: א כוואליע אן אקטריסע.

אזוי פיל כוואליעס. צו קיין איינער ביסטו ניט געגליכן
 און וואלט א דעמאן שמידן דיך אין קייטן, א געשמידטע
 געקומען וואלסטו קניען אויפן ברעג פון ים-התיכון,
 ווייל בלויז מיין שוויגן-צו-די-הימלען האט אויף דיר א שליטה.

ארויסגעחלומט האב איך דיך פון קבר דו זאלסט ברענגען
 פון בליענדיקן עץ-החיים זיבן גרינע בלעטלעך.
 און איצטער ביסטו אויסגעלייזט פון ברייטן און פון לענגען
 און אייביק לעבן ברענגסטו מיר גן-עדנדיק און געטלעך.

אריינטאן וועל איך עס צו זיך אין גארטן; עס אריינטאן
 אין ליפן אויפגעשניטענע, דער צער זאל ווערן לינדער,
 און זען א זעונג ווי דער מארגן טוט זיך אינעם היינט אן
 און ס'טיילן זיך מיט מייע ליפן קינדער און קינדסקינדער.

א מירטן-ריח האָט געפירט מיך פאַר דער האַנט אין צפתער
געבערג. דערפירט מיך צו אַ הייל; איך האָב אין איר געפונען
אַ שלאָפנדיקן רעגן-בויגן בײַ אַ קוואַליק וואַסער:
עס ציען זיך אַהער די וואַרצלען פון פאַרשטויבטע זונען.

כװאַלט מעגן אויסטאָן מײנע שיר, נאָר האַנטיק צו באַרירן
דעם שלאָפנדיקן רעגן-בויגן איז געווען אַ העזה:
צערונגען זענען טרעריק זײנע זעלטנסטע קאַלירן,
קוים האָט ער אויפגעוואַכט און בלויז אַ בײַט געטאָן די פאַזע.

די צינגעלעך אין וואַרצל-העלדזער — אַפגענאַרט און טרוקן,
פאַרשטויבטע זונען וועלן אויסגיין דאַרשטיקע, אַן טראַפנס.
אַ רעגן-בויגן אויפּוועקן פון חלום איז מסופּן,
די שטילקײט מעג בלויז צוויטשערן אין הייל בײַ זײן צוקאַפנס.

אַזוי וועט אויך געשען אַז עמעץ וועט דיך ווען געפינען
אין הייל פון דיין פאַרלירנקײט צו אײַנשטילן אַ נײַגער:
אַ הענגל טודות וועט אַראַפּ פון זינגען און פון זינגען
און וועסט ניט וויסן פון דיין איר, דעם דימענטענעם שווייגער.

פאראן אן אויסטערלישער טעם, פון מילגרוימוזאפט באטעמטער
און אויך פון וויינטרויבן אין מידבר ווען אן שאטן פלאמט ער :
בשעת א רעגן קוילערט זיך אין רויטן שטויב פון שטעגלעך
און אויף ירושלים-בערג פארווכן אים איז מעגלעך.

אייער שטויבל ווערט א פרי א קדמוניש-היגע,
א פרי פונעם הימל און דער ערד, אַזאַ מוּזיגה.
און אַז דו מאַכסט אַ ברכה און פאַרזיגלט זי מיט ליפּן,
פאַרקניפּן וועט זי דיך מיט הימל און מיט ערד פאַרקניפּן.

ווי זידנדיקע מילך לויפט אויס א וואַלקן ; און א צווייטער
גינגאַלדיק נידערט אויפן רעגנס הענגענדיקן לייטער.
עס קנעטן שטראַמען שטיקער פעלדזן מיט מבולשער דינאַמיק,
נאַר גאַרנישט איז אַזוי ווי שטויב אין רעגן פריש און טעמיק.

פאראן א טעם פון חלום (צו א גומען קוים דערגאַנגען),
פאראן א היילנדיקער טעם פון גאַט-געבענטשטע קלאַנגען ;
דער טעם פון שטויב אין רעגן איז פון מילגרוימוזאפט באטעמטער
און אויך פון וויינטרויבן אין מידבר ווען אן שאטן פלאמט ער.

לויפנדיקע מוסקלען פונעם טויט אין מידבר : דיונעס,
 אונטער זיי אַ שערבלעניש פון קרוינען און אמונות.
 נאַכט אין מידבר.
 מידבר איז די נאַכט.
 אויסגעברענטער אַטעם פון די שטערן זייער וועכטער.

עמעץ לאַכט,

עמעץ לאַכט

אַ קאַטמיש געלעכטער.

ס'לאַכן קוילערט זיך. אַ קוילער
 נאָך אַ קוילער און צוריק,
 אימהדיקער, נאַקעט־הוילער,
 מיט אַ מידבר־קאַץ אין בליק.

לאַכט עס פון באַשאַף דעם בוראס,
 לאַכט עס גאַט פון זײַן באַשאַף ?
 זײַ אַ חכם ווער געוויר עס
 און צערייס דעם לעצטן דף.

עמעץ לאַכט

פון זײַן אייגן געלעכטער.

ווי אַלט זײַט איר, גראָזן ?
 צום איינס פונעם איינציקן
 וויפל געסיליעטע נולן
 אויף גאַר דער יבשה ?
 מערער פון אייך אין דער צאָל
 אָדער ווינציקער-ווייניקער ?
 אַצינד, ווען ס'דערלאַנגט אייך דער ים-ווינט
 אַ שנעל, אַ צעפלאַשע,
 געדולדיקער קאָן מען אייך ציילן
 און בלייבן אַלייניקער.

אַנדערע מענטשן און אַנדערע צמחים
 אַוווּ נאָר עס האָט מיך פאַרזעגלט דער ים-ווינט.
 בלויז איר זײַט געבליבן די זעלביקע גראָזן
 אונטער האַגל און פּײַער.
 האַגל און פּײַער.
 ס'האַט אייך ניט קאַסע צעשניטן,
 דונער — צעשטויסן,
 און איינער נשמה-קאַליר איז געבליבן פון דרויסן.

ווי אַלט זײַט איר, גראָזן ?
 אַצינד אויף מיין אַוונט-שפּאַציר
 לאַמיר ווערן אַ טרעפּער :
 עלטער פון מיר און מיין צונגיִקער שאלה,
 אַ קאַפעלע ינגער פון איינער באַשעפּער.

די לאַפעטע ליים אויף דער שמאַלינקער קרקע
 זעט אויס ווי זיין מאַנטל, ווי זיין מאַרינאַרקע.
 צעפּלויגן געווען, האָט פאַרגעסן זיך אַנטאָן.
 אַ רגע. דער מאַן וועט זיך באלד אַ דערמאַן טאַן.

ער וויל זיך דערמאַנען, עס מאַנען די בגדים,
 אַ ווייטע נסיעה. זיי זענען אַ שאַד אים.
 אַ רגע. נאָר וווּ איז אַנטרונען די רגע ?
 פאַרראַטן. זי האָט דיך פאַרראַטן, קאַלעגע.

רויטפּיסלדיק היפּערט זי דאָ צווישן צווייגן,
 די גילדענע צווייגן פון גילדענעם שווייגן.
 און צווישן די אַלע באַגלייטער, באַוויינער,
 אים שענקען אַ רגע דערלויבט זיך ניט קיינער.

צו וועמען געהער איך ? צו דיר און צו מיר
 און איבער אונדז ביידן דעם שטערן.
 צוזאמען איז דריי. גאר אויב איז דער פיר
 צו וועמען מיר מוזן געהערן ?

עס וואלטן די דריי ניט געשפילט זאלבע דריט
 אין לעבן, אין טויט און אין ווערטער.
 און ס'וואלטן זיך אָפּשטעלן אונדזערע טריט
 ווען ס'וואלט זיי ניט בענטשן דער פערטער.

צו וועמען געהער איך ? צום גארנישט און גאר,
 צו דיר און צו מיר און צו קיינעם.
 און בלויז ווען באַזונדער איך צייל דייןע האַר
 געהער איך צו אַלע אין איינעם.

דיין לייטער איז דאך אינעווייניק, אין־דיר איז דיין לייטער,
אבי דו האסט געמיינט אז דרויסן, אָנגעלענט אָן בוידעם,
און אז דער ערשטער קלעטערער קאָן אָנקומען דער צווייטער,
אָנשטאָט דעם ערשטן קאָן דער צווייטער אויפהייבן זיך קודם.

אומזיסט געווען צו מיינען און פאַרוואַלקענען שוואַרצאַפּלען :
זעקספּליגלדיקע ווערטער זענען גרייט אויף זיינע שטאַפּלען.
און איינס פון זיי רירט־אָן דיין דרך ביים ראַנגלען זיך, ביים צאַפּלען,
אז בלייבן זאָלסטו הינקעדיק ביים שטייגן אויף די שטאַפּלען.

זיי הינקעדיק נאָר לאַז ניט אָפּ די ליניע פון דער שלמות,
דיין לייטער וועט ניט איינפאַלן פון ערדישן געציטער.
ניטאָ קיין שטערן אין דער נאַכט, נאָר ברענענדיקע שמות,
ניטאָ קיין צווייטער, ביסט אַליין דער צווייטער און דער דריטער.

אין דיר, אַ לעבעדיקער אַטעם אין אַ טאַל מיט ביינער,
אחוץ דיין אַטעם קאָן זיי ניט צום לעבן ברענגען קיינער.
אין דיר, ס'געווייזן פון ערב שטורעם און די ים־לופט נאַכט,
דער פּוילנדיקער יאָדער און זיין מאַרגנבוים נצחון.

צי ראנגלט זיך א מלאך מיט א גיהנומדיק פארזעעניש?
 דאס ברענט א בוים! דאָס קאַרמעט ער און שענקט נאָך זײַנע רינגען
 דעם פֿייער, אַז דאָס פֿייער זאָל אים דאָרשטיקער פֿאַרשלינגען.
 ...און פֿלוצעם זע איך פֿון דער ווייט אַ זעעניש:

אַליין איך בין דער ברענענדיקער בוים. איך ברען און קאַרמע
 דעם פֿייער מיט מײַן אייגן לײב, אַ האַרמע נאָך אַ האַרמע.
 עט ברענען מײַנע וואַרצלען. ס׳ברענט מײַן קרוין. עס ברענט מײַן זינגער
 און לעצטע צווייגן וואַרף-איך-צו דעם פֿייער, מײַן פֿאַרשלינגער.

נאָר איידער כּווער אַ האַלאָוועשקע, נעמט מיך דאָרט באַשיצן
 אַן אנדער פֿייער: דאָס געבענטשטע פֿייער פֿון די בליצן
 אין וואַלקנוואַלד. אַ גרעזעלע צעוויינט זיך ווי אַ ביבער
 און ס׳קערן זיך די בריגעמער פֿון הימל דרײַ מאָל איבער.

אַ יום-טוב און אַ רעגן-וונדער: בײַ אַ שוועל אַ זײַטיקן
 דערוואַכט פֿון אַש דער זעלבער בוים אין העמד פֿון ליכט-און-שאַטן.
 די דרעמלענדיקע פירות וועלן שפּעטער אויך געראַטן,
 דערווײַלע זע איך, הער איך ווי זיי צײַטיקן.

דו אָפּגעשיידטע רגע, ביסט געגליכן צו דיין שוועסטער,
 מיליאַנען ליכטיאָרן פּאַרויס. אַ קלאַנג פון אַן אַרקעסטער
 איז לײכטער צו פּאַרויגלען אין דער לופטן, צו פּאַרשליסן,
 ווי אומצוקערן דיך אַ רגע צו דער ערד און וויסן

ביסט ווידער מײַנע ; און אויך איבערלעבן די הנאה,
 די שניטן פון דיין אַקערמויל ; דאָס פּרילינגדיקע, רוע
 געשטראָם, די קושן-קערנער אין די אײַנגעציינטע בייטן
 און אויסצוטרינקען דיין מוזיק אַ צווייטן מאָל, אַ צווייטן.

עס הויערט נאָך אין פינגערנעסט בני מיר דיין לינדער צאָפּל,
 ווי כײַוואָלט באַרירט אַ פּייגעלע, די גרייס פון אַ שוואַרצאַפּל.
 אַ גאַלדן רגע-פּייגעלע מיט ווונדיקער מתיקות,
 און כײַויל אין פּוסטער פינגערנעסט אַרײַנציען צוריק עס.

נאָר דו ביסט ווײַטער פון געדאַנק, ווי ניט-געבוירן ביסטו,
 מיליאַנען ליכטיאָרן פּאַרויס און קוים פון דאָרטן גליסטו.
 איך האָב אַפּילו ניט געקאַנט אַהין-צו דיך באַגלייטן
 און איבערלעבן אונדזער פּרייד אַ צווייטן מאָל, אַ צווייטן.

אַרײַנצײַען אַ פּאַדעם אין אַ נאַדל? נײַן, בן־אַדם,
אפילו אין אַ שטורעמנאַכט אַזאַ פאַרמעסט איז ווינציק:
דאַרפסט זײַך אליין אַרײַנצײַען, אליין צו זײַן דער פּאַדעם
און תפילה טאָן, די ווונדער־נאַדל זאָל דיר בלײַבן גינציק.

און אַלצײַנג וואָס נײַט מעגלעך וועט שוין יעמאַלט ווערן מעגלעך
און דו, דער פּאַדעם, וועסט פאַרנעמען דאָס געבעט פון טײלן.
דערבלאַנדזשען וועלן זײַ צו דיר. אין דיר. אויף דײַנע שטעגלעך.
צוזאַמענטוליען זאָלסטו זײַ און היילן. היילן. היילן.

מיט לײַב־און־לעבן דײַנס פאַרנײַ די ווונדן און די ריסן
צעהאַנגענע, געהאַנגענע אויף טויערן און קוימענס.
פאַרנײַ און גיב אַ תיקון דעם צעמעסערטן געוויסן,
פון דײַנע אומגעבעטענע צווייפטיקע חלומות.

אַ לשון האָט מיט זײַן געזאַנג אין פעלד געריסן קריעה
נאָך איידער ס'האַבן וואָגלענדיקע ליפן אים געטרונקען.
פאַרנײַ אים אויך! לכבוד זילבן קינדערישע, פריע,
לכבוד ערשטן מילגרוים און דעם זאַפט פון זײַנע פונקען.

טאָג-טעגלעך עסן זיי : די מויז, דער אייזל, די גאַרילע
און אויך דער האַמאָ סאַפיענס, נאָך ניט אָפגעווינט פון עסן.
דאָס מאלפּעווען זיי נאָך דער צייט וואָס ווייס ניט פון קיין תּפילה
און לעבעדיקערהייט זי פּרעסט די קינדער, די מעת-לעתן.

אַ פּרעסעניש אויף דר'ערד און אויבן אויך די זעלבע סצענע :
קאָפּויערדיקע שפּיל פון ליכט און שאַטן, אומצעשיידיק.
אויך דאָרטן צווישן הימלפּעלדזן לאַקערט אַ היענע,
דער מילכוועג זאָל ניט מיינען, ער איז הפּקרדיק און ליידיק.

אַ ווערעמל פאַרשלינגט די זון אין מוח פונעם גאָן,
אַ גרין געלעכטער איז דאָס גראַז צוקאָפּנס פונעם פּרעסער.
אַ בעזעם קערט צונויף דאָס גאַלד פון אָפּגעשיטע שעהען
און איבער זיי אַ הונגעריקער מאַרש פון גאַפּל-מעסער.

נאָר פּריי זיך מיטן הונגער און זיין הונגעריקן שאַטן :
ווינקאָן פון שטילקייט. בראשיתדיקער נייגער. ערשטע סיבה.
געזעטיקט — וואַלטו ניט געשריבן, וואַלטו ניט געקנאָטן
און טויטער פונעם טויט וואַלט זיין דער חשק און די ליבע.

די רינגלטיוב. איך וואָלט נאָך וועלן וואַרעמען אַ רגע אַרום איר זוניק בריסטל מײַנע קאַלטע פינגערשפיצן, זוי קינדווייז, און דערנאָך געשווינד אַ לאַז טאָן זי אין פּליראַד, נאָר ניט קיין טויב אין טויבנשלאַק צו ברענגען ; איך וואָלט וועלן

אַריינרינגלען זי זאָל אין מיר דיין שמייכל. בלויז דיין שמייכל. אַזאַ ווי ס׳האַט פון טרערנדיקער לופט אים אויסגעקנאַטן דער אַלבאַשאַפּער און מיט זעלבן קול ווי בעתן זאָגן : זאָל ווערן ליכט ! — געזאָגט : זאָל ווערן שמייכל.

געטרייער איז ער מיר געווען, ווי איך אליין געטרייַ בין געווען די ליפן מײַנע, אומגעשטילטע נאָך זײַן וואַסער ; געטרייער פונעם קניענדיקן שווייגן וואָס איר שרײַב אין ירושה־טאַגבור, אַז צו אים געהערן מײַנע אוצרות.

אַצינד ווען ס׳בלאַנדזשעט ווי אַ זונשטראַל אַז אַ זון דיין שמייכל אין וואַלד פון אויסגעהאַקטע שאַטנס, דאַרף דאָך זײַן אַ גולן די רינגלטיוב זי זאָל ניט וועלן אויספירן אַ שליחות : אַרייַנצורײַנגלען אין מײַן אַלטן טויבנשלאַק דיין שמייכל.

א חתונה אין גארטן. אויך די פייגל זענען שיפור.
 ביינאנד מיט חתן-בלה אי זיי טאנצן, אי זיי ברויזן.
 אן איינציק ניכטער קול פארלעשט איר וויין, פארלעשט איר ליקער :
 א מיידעלע אין גארטן אלארמירט : מע קוילעט רויזן !

מע קוילעט רויזן. און געקוילעט איז דער שיינער וועטער.
 מע פאכעט אין די קוסטן מיט א גלאנץ א שטאליק-בלויזן.
 און זייער אונטערשלאק פון זילבער קערן אויס די בלעטער
 פון ציטערבוים אנטקעגן אנהייב נאכט : מע קוילעט רויזן.

ווער קוילעט רויזן ? עמעץ קוילעט. סוועט א קינד ניט לייגן,
 זיי שווימען אויף א טיך ווי בינטלעך האר, ווי רויטע קרויזן.
 און וויל זיי ראטעווען א וואלקן הינטער לעצטע צווייגן —
 געקוילעט ווערט ער אויך, אזוי ווי עמעץ קוילעט רויזן.

עס רעגנט מיט א רויזן-רעגן אטעמדיק און ווארעם.
 דער פלח-שלייער וויל די שרעק פון פלח ניט אנטבלויזן.
 און שולדיק איז דאס מיידעלע וואס האט געמאכט א ליארעם
 אין גארטן בעת דער חתונה-מוזיק : מע קוילעט רויזן.

ערשט יעמאלט ווען דער הלום-הונט האָט האַרציק זיך צעבולן,
 מיך אויפגעוועקט מיט מזל צווישן זשומענדיקע ספרים
 (א זונשטראַל האָט צום טוי פון שויב, צו פלעמלדיקע נולן,
 דערשטעלט אן איינס) — דערזען אין דרויסן האָב איך אויף דער וואָר אים,

דעם זעלבן הונט, און ווידער בילט ער. הוידעט מיטן קעפל
 כ'זאַל נאַכגיין זיין פירפּיסיקייט, ער וויל מיר וואָס אַנטפלעקן
 פל-זמן די וואָר איז נאָך פאַרשיפורט מיטן הלומס נעפל.
 און כ'בין אים נאַכגעגאַנגען ווי אַ בלינדער נאַכן שטעקן.

אַ טויער עפנט זיך אין טאָג. עס וואַקסט אַרויס אַ היכל.
 איך קום אַרײַן, ס'פאַרקלאַפט זיך הינטער מיר דער העלער טויער.
 אַ זקן גוססט אויפן דיל מיט שערבלדיקן שמייכל
 און בלויער אַש פון זײַנע ליפן לוישפערט מיר אין אויער :

-- כ'געדענק אַ ביזן ווינטער ווען געפרוירן האָבן טרערן,
 אַנטלײַען האַסטו מיר אַ שײַטל האַלץ אין יענער געגנט,
 אַצינד איך מוז דיר אַפּצאַלן דעם חוב : צו דיר געהערן
 אויף שטענדיק מײַנע וויינשטאַקן פון פרם. זײ געזעגנט.

פון טיגער וואָס איך האָב אַ מאָל געוואָלט אין אים אַרײַנגיין
(דער ברודער טויט זאָל אויכעט, ווי זײַן שוועסטער לעבן, אײַנגיין)
בשעת מיר האָבן זיך אין דזשונגל טרער אויף טרער געטראַפן,
דערגאַנגען איז צו מיר אַזאַ מין דונערבריוו אין סטראָפּן :

דו מײַנסט איך בין געוועלגערט פון אַן אַנדער ערד און וואָסער,
געבוירן סתם אַזוי צי לויטן ווילן פון אַ שפּאַסער,
און ס׳האָבן לאַנג פאַרגעסן מײַנע נאַזלעכער דײַן פנים
און דײַן פאַרלאַנג צו וואַנדערן אין מיר ? אַ נײַן, איך קאָן אים.

דו מײַנסט אַז אונדזער בײַדנס חלום האָט אַן אַנדער מראַה ?
איך קאָן אַפילו לײענען די בליצן פון זײַן כמאַרע.
געדענק, אַז אונדזער בײַדנס בלוט איז הייס און רויט און פליטיק,
צעהאַלבסטו מײַך, אַ שטייגער, בין איך שוידערלעך צווייפטיק.

דו מײַנסט, אַז בלויז אַ מענטשן וועט משיח זיך אַנטפלעקן ?
אַ חיה אויך. און אַפּוואַשן פון מיר די אַלטע פלעקן.
טאָ לאַמיר אים אַנטקעגנטאַנצן שלומדיקער, קליגער,
ניט וויכטיק וויפל פיס מיר האָבן —
דײַן געטרייער טיגער.

אריבערשווימען. יעדער מוז אריבערשווימען צונעם באשערטן ברעג, צי נאזנדיק צי גאר ביים לייגן קלאפטער און איבערלאָזן וועמען אַ ניט-אויסגעשעפטן ברונעם וואָס נייע רינגען, פאַר אַ דאָרשט אַ זוניקן, באַשאַפט ער.

די הונגערקע הייפיש-מוזיקאנטן זעגן, זעגן און טויט און לעבן ראנגלען זיך אויף טויט און טויט. ביז איינער פאַרבלייבט אליין אַ לעבעדיקער צווישן ביידע ברעגן : אַ לעבעדיקער בלייבט דער טויט מיט הייפישקע ציינער.

ווער סיליעט פאַר דער אייביקייט אַ שנירל רויטע קרעלן ? און ווער, פון טויט און לעבן, איז דאָ אַדם, ווער איז חוה ? קאַן זיין, אַז אויך יסורים ווילן עמעצן געפעלן, אַזוי ווי ס'וויל געפעלן דער צעשפרייטער עק פון פאַווע.

אריבערשווימען. און ווהיין אַן-אַטעם זיי דערשווימען — באַגעגנט זיי אַ גרינע פאַן, צי פינצטערניש אַן פענצטער ? ס'וועט עמעץ נאָך פון יענע מיר אַ פינטל טאַן אַ סימן און סאַמע ווייטסטער וועט מיר דעמאָלט ווערן סאַמע נענטסטער.

און יעדע רגע זע איך דיך צום ערשטן מאל אין לעבן.
 דו ביסט א סודותדיקער טיך ; פסדר, טיך' און שטענדיק
 א לייקענונג פון זיך אליין ; און יעדע רגע אנדערש
 דער נאָמען דיינער, נאָר ניטאָ פאַר דיר אַזוי פיל נעמען.

טרינקסט-אָן די וואַלקנס און זיי שענקען דיר צוריק אַ רעגן.
 און אויב דו פאלסט אַרײַן אין ים, איז נאָר פּדי זאַלט קאַנען
 יונגטייכיק שפּאַנען ווייטער אויף ממשותדיקער ערד
 און בלייבן ווי דו ביסט און שלאָגן שטראַמענדיקע וואַרצלען.

די שטראַמענדיקע וואַרצלען שלאָגן הילכעוודיקער, נענטער,
 זיי שלאָגן שוין אַצינד אין מיינע אַדערן, אין האַרצן.
 כּײַן אויך אַ סודותדיקער טיך און יעדע רגע אנדערש
 דער נאָמען מיינער, נאָר ניטאָ פאַר מיר אַזוי פיל נעמען.

ס'גענענט אַ שטורעם אויפצודעקן אונדז און צו פאַרשטעלן,
 מיר וועלן ביידע שפּעטער זיך באַגעגענען אין ים.
 און זאָגן וועסטו איידער כּוואַליע וועט אַרײַן אין כּוואַליע :
 און יעדע רגע זע איך דיך צום ערשטן מאל אין לעבן...

געצויגן האָט אונדז בייִדן דאָ, סײַ מיך און סײַ דער מושל, מיר זאָלן שליסן קאַנטשאַפט אויפן ים־ברעג אויפן יפוער, אַז יענע זאָל פון וואַסערהיילן ברענגען מיר אין מושל א גרוס פון איר באַשאַפער.

נאָך קינדיש־ווייך דאָס פאַנצערל אַרום דעם ראָזן לײַבל און וואַרעמלעך : אַ מושלקינד געבוירן אין אַ הײַבל. נאָך שפּיגלט זיך די צערטלעניש פון אַפּגעשיידטן אַרעם און פּײַנלעכע געזעגעניש מיט שלמותדיקער פאַרעם.

ווען קאַנען וואַלט איר זײַן דער גאַלדשמיד פון אַזאַ אַ מושל, מיט קיינעמסדיקן ים־געוויין און אויפגעשפּילטן חושל, מיט רעגן־בויגן־רינגעלעך געשפרענקלטע אין פאַנצער און ווי עס רוישט אַ רעגן אויך, אַ האַלבער צי אַ גאַנצער :

אַרויסגעריסן וואַלט איר זיך פון זילבן און געדאַנקען — די ריפּן דער נשמחס ; און ווי גאַרניט אין מיין טבע, אַ הייב געטאַן דעם ים אויף מײַנע אַקסלען אים צו דאַנקען און בלאַנקען ווי זײַן מעווע.

דעם אַנדענק פון אַכוש ווערבער

קוים האַסטו זיך אַרויסגעקליבן פון דער וועלט און אירע
מעט-לעתן, און זיך איינגעמאַסטעט אין דער נײַער דירה
אָוווּ עס פּוילט אין פּינצטערניש די זון, עס פּלאַצט איר קערן,
אַז אויפגיין זאָל אין דיר אַ נײַע בענקעניש —

לחיים גיס איך אָן פון דיין געטראַנק וואָס מיר איז טײַער :
אַ גלעזל דיר, אַ גלעזל מיר, דעם זעלביקן טאַקײַער,
אַז טרערן זאָלן זיך פון ווייטן אַנקלאַפּן אָן טרערן,
באַפּרײַטע פון געפּענקעניש.

באַזונדער, זענען מיר בײַנאַנד געבליבן טאַפּל אייניק,
נאָר דיר אין דער-אַ טאַפּלקייט אַ גלעזעלע איז ווייניק :
דאַרפּסט אויסטרינקען אַ רעגן איך זאָל קאַנען אין דיין שאַטן,
אַרום דיין בוים, אַ באַרוועסער פאַרבייגיין דיר.

קוים האַסטו זיך אַרויסגעקליבן פון דער וועלט און אירע
מעט-לעתן, און זיך איינגעמאַסטעט אין דער נײַער דירה,
דיין גאַניק מיטן פּרישן זאַמד איך האָב נאָר ניט באַטראַטן
צו לייענען מײַן שווינגן דיר.

יאַנואַר

ניט מענטשן בלויז, אדורכגעווייקט פון כליפענדיקן פייער,
גענענען צו די שטיינער די פירקאנטיקע און לאָזן
פארוויקלטע באַגערן דורכן אויסלייזער דעם בלייער,
מעט-לעתן אויך : דאָס קוויטלען זיי אַרײַן די בינטלעך גראָז,

ביינאַנד מיט שאַרפע קרײַטעכצער און בשמימדיקע ביימלעך
צו בלײַען אין די שטיינער־ווינקלען היימישלעך און היימלעך :
דערפרייען זאָלן זיי די טעג וואָס בלאַנדזשען אונטער וועגנס
און אויסבעטן פאַר קראַנקע נעכט רפואהדיקע רעגנס.

און אויבן אויף די בערג, אין ווייסע כוואַליעס פון דער שקיעה,
אַלזעיק שווימט אַן אויג און לייענט. בלויז אַן אויג. און חוצן
אַלזעיק שווימענדיקן אויג און צוקנדיקער וויע
איז ניט פאַראַן אין גאַרער וועלט קיין רחמים און קיין גוטסן.

די ווייסקייט ווערט נאָך העלער ווען עס טונקלט הינטער וויעס
און אינעווייניק איז פאַראַן די צײַט און איר נביאות,
פאַראַן די שטאַט און אירע מתים און מיין אייגן שפאַנען,
און אויך דאָס ניט־פאַראַניקע איז דאָרט אַצינד פאַראַנען.

פון ביימער מאכט מען ווונדערלעך פאפיר. און איך — ס'פארקערטע :
 פאפיר פארוואנדל איך אין ביימער, אין דעם בוים פון לעבן.
 איך וועל זיך צוואַרצלען צו אים, ביז וואַנען עס וועט אויפגיין
 ס'געזאנג פון זינע פייגל.

זיי וועלן זיך צעבליען און ארויסבלאָזן די ערשטע
 געבענטשטע קלאַנגען ; אומפאַרבייטלעך, איינציק איז מיין שליחות :
 פארוואַנדלען די פארוואַנדלונגען אין זייער ערשטן מקור,
 פארוואַנדלען זיך אליין אין פראַטאָפלאָזם פון מיין חלום.

פארוואַנדלען וועל איך גרודעס ליים אין זייער מענטשלעך פנים,
 פארוואַנדלען איידלשטיינער אין אַ לעבעדיקן גאַלדשמיד.
 און סודות אַפגעזונדערטע און מיילן־ווייט פון ווערטער,
 פארוואַנדלען וועל איך אין אַ שטראַלונג ביזן דנאָ פון טרערן.

איך טונק אין זון מיין זיגלרינג און שטעל אים אין דער פינצטער
 צו היטן די פארוואַנדלונגען. מיין קומעדיקער יורש,
 דער קאַסמישער פאַעט, זאָל קאַנען זוכן און געפינען,
 און מיין געביין זאָל שמייכלען.

פאראן ביים בראַצלאָוער אַ זאַג : זיך אָפּשפּאַרן דאַרף יעדער
אַ טויטע שעה : אז אַלץ אַרום זאָל טויט זײַן, דו דערקעגן
זאָלסט לעבן. תפילה טו איך צו דער טויטער שעה, ביים גדר
פון זונפאַרגאַנג : מאַך לעבעדיק אין מיר דעם שניי, דעם רעגן.

צעבלאַז אַ שניטער-הויפּן, אז אַ וואָלף זאָל בלייבן הענגען
אויף שניטער-פונקען, ווען אַ גוטער גייסט באַוועגט מיין אָרעם.
און צי אַרויס, ווי זשאָוערדיקע נעגל, מיט אָפּצווענגען
די נאַרישקייטן מײַנע, ווען סײַאַנטפּלעקט זיך מיר אַ פּאַרעם.

געשפּאַנטע לייצעס צוימען-אַיין בהלהדיקע כוואַליעס
און בלויו ביים האַריזאָנט פון ים איז איינע ווידערשפעניק.
סײַפּאַרלעשן זיך אין טויטער שעה געשרייען און באַטאַליעס,
אַ חיה טראַגט די רויטע קרוין פון ערשט-געקעפטן קעניג.

אַ שליסל בין איך איצטער צו מיין וועלט און זוך בחינם
איר שלאָס אין דרויסן. איך-בין-איך וואָס מער די שעה איז טויטער.
און אַיטלעכע געשעעניש אויף דרײַערד, אין דרײַערד און אינעם
באַשערטן וואָלקן, לייטערט זיך אין האַרצן ליב און לויטער.

„דיין פריינד איז אייביק“ — כ'האָב געהערט אין חלום די אַ פּראָזע, איך האָב געפרעגט: פון עולם-הבא צי פון עולם-הזה? דער נאָמען זיינער? ניט געווען דער נאָמען זיינער דייטלעך, נאָר ס'ליגנט ניט אַ חלום-קול, מעג זיין דער אמת ווייטלעך.

„דיין פריינד איז אייביק“ — און דער נאָכקלאַנג וויל זיך ניט באַפרייען פון צווישן ברודער הבל אויף דער וואָר און ברודער קין. אַ פאָדקעווע צום פּערדנפּוס ווערט צוגעשמידט מיט טשוועקעס און מיר, ווי צוגעשמידט מען וואַלט אַ פאָדקעווע מיט שטרעקעס.

און כ'האָב געזוכט מיין לעבנספריינד עקשנותדיק און גלייביק, אַ חלום-קול וועט ניט פאָרטרויען סתם: דיין פריינד איז אייביק. און כ'האָב געבלעטערט מענטשן און געדאַנקען און אַלבאַמען, געוויר צו ווערן ווי ס'באַהאַלט זיך זיין געזאַלבער נאָמען.

און בלויז „דיין פריינד איז אייביק“ הער איך, בלויז דעם פיזמון איינעם, אַזוי האָט אויך די קראָ פון פאָ געשאַנקען אַ רעפריין אים. און זוכן בין איך אים אַוועק, מיין פריינד, אויף די בית-עלמינס: האַטעלן פאַר די טויטע און די לעבעדיקע. אַלעמענס.

אז מענטשן זינגען דיר א לויב, דערמאן זיך אן די פייגל :
 זיי לאכן אדער פֿיפן פונעם שטורעם און זיין כמארע.
 נאָר אז אַ פשוט גראָז, אין אַוונט, גיט זיך אַ פאַרנייגל,
 פאַרנייג זיך אויך : גוטן-אַוונט, גראָז. און מאַך פאַר אים אַ וואַרע.

און זײ אַ וויילינקע אַלטמאָדיש (ביסט גענוג מאַדערן)
 און לײען פאַרן גראָז דיין מענטשלעך ליד, אז נאָכן הערן
 צוזאַמענגראָזן זאָלט איר זיך אין גרינער פרייד ביחידות
 און בלייבן זאָל אַ סוד פאַר בידן, וואָס איז פאַר אַ ליד עס.

חלילה, ס'פליט ניט איבער לענדער, איז צו ערד געקאָוועט,
 נאָר פרייער איז דאָס גראָז פון דיין געדאַנק, און ווייט פון שקר.
 די גראָזן זאָלסטו גלייבן, זייער פּוּד איז דיין פּוּד,
 און אז אַ גראָז פאַרנייגט זיך, ווערן שטום די פּוּטע גלעקער.

דעריבער, אז אַ גראָז פאַרנייגט זיך, וווּ דו זאָלסט ניט אַיילן,
 פאַרנייג זיך אויך און זאָלן בענקען ערגעצדיקע מיילן.
 אַנטפלעק ניט אַייער סוד פאַר קיינעם, זײ ניט קיין אַנטפלעקער,
 נאָר גלייב : אַ גראָז פאַרנייגט זיך, ווערן שטום די פּוּטע גלעקער.

פאַר וועמען טאַנצסטו, קינד, פאַר וועמען טאַנצן דייןע גלידער,
וועהין די רונדע פּיילן-בויגנס און אין וועמען צילן זיי?
אַרײַנגעצילט אין האַרץ פון דעמאַן, פאַלט ער נידער-נידער
צו דייןע פיס, מיט לעצטן אַטעם, זאַלט נאָך מער צעשפּילן זיי.

זײַן טאַפּל-פּנים: הימל — ערד. אַ יונגלינג און אַ זקן.
צו שלאָבעריק די צײַן פון צײַט אים אײַנצוקאַרבן, אויסעסן.
אַנטבליזוטע שפּיגלען זעען ווי דו טאַנצסט אין רויטע זאַקן
און צווינגסט אים, ער זאַל פּינצטער לאַכן אין זײַן שוים בײַם גוססן.

דאָס לאַכן זײַנט צעשפּאַלט די שפּיגלען. און די שפּליטערס לאַכן
צוריק פון דעמאַן און זײַן קרוין, פאַרקנעכטע, אונטערטעניקע.
און דו, אין רויטע זאַקן, אויף דעם גוססדיקן, שוואַבן,
דו וויקלסט אַ נקמה-טאַנץ מיט הערשעראויגן ברעניקע.

נאָר אונטער דייןע פיס דער קרבן טוט זיך אַ צעפּלאַשע
און אַדלעריש דערלאַנגט ער זיך אַ הייב פון זײַן געפּענקעניש
בײַנאַנד מיט דיר, דו קינד, און ס'בלייבן קאַלט אויף דער יבשה
די שפּליטערס, און אין זיי: די רויטע זאַקן און דיין בענקעניש.

דעם בוים געבוירט אַ קערן, דער בוים געבוירט אַ פידל
און דו געבוירסט מיין שטערן, די נאַכט זאָל זיין אַן אמת.
געבוירסט אים ווייט פון דאַנעט, זיין ליכט געהערט אונדז ביידן,
געבוירסט אים ווו עס וויאַנעט קיין בלאַט ניט און קיין שמייכל.

מיר זענען שוין אומדאַק ביינאַנד אַ שאַק מיט שוויגן,
אַ קאַסמישע העראַיק דערלאַזט ניט אונדזער אומקום.
דאָס ערדישע, דאָס וואָרע איז ערדיש-וואָר און גילטיק
און מער איז ניט קיין שררה דער טויט אויף אונדזער אַטעם.

זיין קיניגרייך דערלאַנגט ניט צום גרינעם בוים פון לעבן,
ס'פאַרגאַנגענע פאַרגאַנגט ניט, קוים צייט איז נאָר אומצייטיק.
אַנטרונען פון געפילדער איז ליבשאַפט אונדזער שוויגן,
עס וויינט מיט נייע בילדער דאָס אויג פון דער נשמה.

דער זיווגדיקער צאַפּל פון שוויגנס צוויי אין איינעם
דערנענטערט מיט אַ שטאַפּל צו זיך אַליין, צו שלמות.
דער ווונדער-אַן-אַ-נאַמען דערציילט פון זיינע מעשים,
דאָס לשון פון אַטאַמען איז פשוט ווי אַ פאַלקסליד.

ער וויל מיך איבערצייגן, אז ער לעבט. אזא מין שוטה.
 קאפאבל איז ער קושן מינע פיס, איך זאל אים גלייבן.
 ער קאז זיך שווערן, אז ער וווינט נאך אויפן אלטן אדרעס,
 מיין קאפ איז אבער נייניק: מוזסט באווייזן מיר סימנים.

ער ציט ארויס א זייגער פון זיין גרינער קאמיזעלקע
 און קארמעט אן (מיט זיין גאלאפ אין וויסטעניש) מיין אויער.
 דערנאך צעשניידט ער אן ארבוז און ווי א בער מיט האניק
 פארכליניעט ער זיך מיט א רויטן וואלקן, שווארצן האגל.

דערנאך דערלאנגט ער מיר א ספר אקערשט פון דער נאדל,
 באקריינט מיט נאמען זיינעם אויבן און דאס יאר פון אונטן.
 צונויפגעוואקסן זענען זיינע בלעטער, זיינע גלידער,
 פונאנדערלייגן קאן מען זיי מיט זונפאראנג פון קאסע.

נאך איידער כ'נעם די קאסע, לייענט אויסווייניק שוין יענער
 זיין אויפגעוואכטע אייביקייט פון צווישן בלעטער, גראזן.
 ער וויל מיך איבערצייגן, אז ער לעבט. אזא מין שוטה.
 איך ענטפער אים: אועלכע קונצן קענען אויך די טויטע.

דערמאָננג וועגן פּאַסטערנאַק: די ערד פון זײַן טשופּרינע — אין פּרישן מאַסקווער שניי. אַרום דעם האַלדז אַ רויטער שאַליק. אַזוי ווי פּושקין וואָלט אַרײַן... עס האָט אים וואָס געפּאַנגען. דער שניי איז ניט צעגאַנגען.

זײַן האַנט איז מײַנער, ווי ער וואָלט אַ פינגערדיקן שליטל פּאַרטרויט מיר. און זײַן פנים, קעגן איבער: אי דערשראַקן אי מאַכטיק: לײענט ווייטער, איך פּאַרשטיי די ווערטער, קלאַנגען. דער שניי איז ניט צעגאַנגען.

איך האָב געלײענט מײַן געראַטעוועטן זשאַר פון גיהנום: „אַ רגע איז געפּאַלן ווי אַ שטערן“ — אַלע ווערטער פּאַרשטאַנען, חוץ „אַ רגע“. ניט געקענט צו איר דערלאַנגען. דער שניי איז ניט צעגאַנגען.

אין זײַנע פּיכט-געשליפענע שוואַרץ-מירמלנע שוואַרצאַפּלען האָט אָפּגעשטערנט יענע רגע. און זי האָט אַ רגע דעם רוסישן פּאַעט מיט געלער לאַטע אויך באַהאַנגען. דער שניי איז ניט צעגאַנגען.

דו זאָגסט: ניטאָ קיין בורא-עולם. ווייטט מסתמא בעסער,
 נאָר אויב אַזוי, קאַלעגע, איז דער ווונדער, דאַכט זיך, גרעסער:
 ניטאָ, און האָט באַשאַפֿן די ניטאַען און די דאַען,
 ביינאנד מיט ליכט און שאַטן און קאַלירן פֿון שגעון.

באַשאַפֿן לעבן און באַשאַפֿן טויט אויף לאַנגע יאָרן,
 מיר זאָלן בלויז אַן איינציק מאָל פאַרווכן זיינע קרייטעכצער.
 באַשאַפֿן קלאַנגען-פערל אין דער מושל פֿון זכרון
 און וואַלקנדלעך מיט זייערע פאַרוואַנדלונגען און בייטעכצער.

דו זאָגסט: אַ גורל נעמט מען אין די אייגענע ידיים,
 קאַלעגע, איך בין מספּים אַז צו נעמען איז פּדאָי אים.
 וווּ נעמט מען אים? און ווי אַזוי? דערצייל עס מיניע פינגער,
 דעם אייפל-טורעם נעמען אויפֿן אַקסל איז דאָך גרינגער.

דיין שאַטן האָט אַריינגעקערט, זעט אויס, אַ צעבער משקה,
 נאָר כ'מוז אַ טוד פאַרטרויען אין זיך הוידענדיקע אויערן:
 אַליין דעם גורל טראַגן איז בלויז פעיק אַ מוראַשקע,
 דערהייבן זיך צו איר מדרגה דאַרף אונדז נאָך געדויערן.

בשעת דער אינדאָנעזישער פּאָעט סאַפּאַרדי דזשאַקאָ
 דאַמאַנאָ האָט געלייענט אויף זײַן צײַנדלדיקן לשון
 אַ ליד מיניסט פון דער געטאַ, האָט אַ יענוועלטיק דערוואַכטע
 סקעלעטישע מוזיק באַגלייט אונדז בײַדן דורך די זילבן.

איך האָב געטראַכט : אַ צופּאַל איז קײן צופּאַל ניט, מײַן קומען
 אין ראַטערדאַם — געוואָרן איז עס גוט פּלאַנירט פון גײַסטער :
 פּאַראַן אַן אײַנציק לשון צווישן זײ פאַר אַלע פעלקער,
 די לעבעדיקע מוזן בלױז דערמאַנען זײער שײכות.

און ווי ס'דערגײט צו אונדז די שײן פון אויסגעצאַנקטע שטערן,
 דערגײט אַהער דער אַלף־בית פון אויסגעצאַנקטע מײלער,
 בשעת דער אינדאָנעזישער פּאָעט סאַפּאַרדי דזשאַקאָ
 דאַמאַנאָ זינגט מיך איבער אויף זײַן צײַנדלדיקן לשון.

און כ'האַב געזען אַ זעונג ווי אַ חלום אין אַ חלום :
 פאַרוואַנדלט בין איך אין אַ טײך. און איבער מיר די כוואַליעס
 מיט פּנימער פון מענטשנקינדער שווימען צו די שטערן
 און זײער לשון, ביזן דנאָ, איז לױטער און פאַרשטײיק.

פּאָעזיע־אינטערנאַציאָנאַל, ראַטערדאַם, 19טן יוני

דער ים ווארפט אַרויס אויפן ברעג זײַן דערטרונקענע שטילקײט
און קלענערט זיך אײַן מיט אַ שוים אויף די ליפן
צוריק.

באַרוועסער וואַנדערלינג,
איידער עס וואַלקנט זיך אויס אויפן ים-ברעג
די גלאַטע געזאַלצענע פּײַבטקײט,
פאַרשרײַב מיט אַ ריטל אויף דעם דיין צוואה :
אַזוי און אַזוי און אַזוי.
אַײַנשלינגען זי וועט אַ כּוואַליע מיט פּערלנע פּליגל
און ברענגען צום קײַקלער פּון כּוואַליעס
און ער וועט זי לײענען.
לײענען, בענטשן : זאַל זײַן ווי דער וואַנדערלינג ווינטשט זיך.
און תּחית-המתים וועט אויפגיין פּון זאַמד
אַ פאַרזונקענער אײַנציקער שמײכל.

דער ים ווארפט אַרויס אויפן ברעג זײַן דערטרונקענע שטילקײט.

אין הייל פון אליהו, אירע דערנערדיקע שפאלטן,
 באהאלטן האב איך זיך פון זיך, פון חלום זיך באהאלטן.
 געלאזן פאר דער וויסטעניש אַ קרבן און אַ שטייער :
 די גלידער מינע, אַנגעסיליעט אויף אַ שנירל פֿיער.

אין הייל פון אליהו, אויך די יארן דאַרף איך מער ניט,
 געלאזן זיי אין וויסטעניש פון צײַט וווּ איך געהער ניט.
 פאַראַן אַ צײַט מחוץ דער צײַט, אַן אייביקער באַגינען,
 אין הייל פון אליהו וועל איך אפשר זי געפינען.

דער נאַכטגראַניט פאַרלאַוועט מיין צופוסנס און צוקאַפנס,
 דער זייגער אין די אַדערן קלינגט אויס פון מיר די טראַפנס.
 כּווער יינגער, יינגער : זיבן יאָר און זעקס און פינף און דריי יאָר,
 ניטאָ קיין קול און ווידערקול, סײַז הייַאָר לעצטער הייַאָר.

ניטאָ קיין שײַן און ווידערשײַן פון ערגעץ אַ שפּאַרונע,
 ניטאָ קיין מידבר און זײַן רויטע זעגלשיף זײַן דינוע.
 ניטאָ קיין צײַט מחוץ דער צײַט, ניטאָ קיין אַטעם, סײַדן
 אַנאַטעמדיק איז מעגלעך סײַ צו פילן סײַ צו לײַדן.

און אז איך ווער אַנאַטעמדיק אין מיניע דלד־אַמות,
 דערקניקלט זיך אין הייל אַ טרער, אַ קליינע טרער דער מאַמעס
 און מאַנט בײַ אליהו, אַז דאָס יינגל, דער מיזיניק,
 מוז לעבן, לעבן און געזאַלבת נאָך ווערן פאַר אַ קיניג.

און דעמאָלט נענטערט זיך צו מיר אַ זיפצנדיקע כמאָרע,
געגליכן צו אַ מענטשן-גוף מיט שוועבנדיקער מראה
און בלאַזט אַרײַן אַן ערב-רעגן אין מיין מויל, און ווידער —
אַ הימל-ריז, ס׳זאָל די ערד מיר שטראָמען דורך די גלידער.

צעשפּאַלטן שוין דער נאַכטגראַניט און איך בין אויך צעשפּאַלטן :
אַ טויטער און אַ לעבעדיקער, ווי צוויי אָדלערס וואָלטן
פאַרמאַסטן זיך אַצינד אין פלי : דער אָדלער-שאַטן אונטן
און אויבן — דער ביים לייגן קלאַפּטער איבער פעלדן, גרונטן.

און אַז אַ נײַ-געבוירענער אין הייל פון אליהו
באַגעגן איך די זון אַנטקעגן הייל פון אליהו,
געבוירן אין אַ הייל ווי איך, באַוועגט זיך צווישן ביידן
אַ קליינע טרער. זי לעשט זיך ניט אין ליידן און אין פריידן.

די ערשטע שורות פון די לידער :

- 1974
- 7 ס'דערנענטערט זיך די ווינט, נאך אלע רייזעס, אַוואַנטורעס ...
- 8 די רויטע ציגל פון דיין לייב — געדענקסט ניט זייער בנין ...
- 9 באַשעפענישן אויפן גרונט פון ים, אַן זון, אַן שטראַלן ...
- 10 דיין רגע איין-און-איינציקע, די פרי וואָס איז אַקערשט ...
- 11 אומדאָיק ביסטו, איך — דערווייל אומדאָרטן ...
- 12 וואָסער געטראַנק זאָל איך געבן דער נאכט זי זאָל ווּנדערן ווייטער ...
- 13 איצטער וועל איך הערן וואָס עס רעדט די נאכט פון שלאָף ...
- 14 מיין בריווטרגער וועט מיר ניט ברענגען קיין בריוו ...
- 15 אַ ווייטע האָר טיילט ביידן אונדז פּונאַדער ...
- 16 ווער וועט בלייבן, וואָס וועט בלייבן? בלייבן וועט אַ ווינט ...
- 17 דער שיכפּוצער אין פאַרק איז ניט קיין שיכפּוצער. ווער דען ...
- 18 צונויפגעוואַנדערט האָבן זיך די פינגער, און זיי קנעטן ...
- 19 גוט-מאָרגן, פּיקהאַלי, אויב הלילה האָסט ניט וואָס צו פּיקן ...
- 20 באַשערט איז מיר צו זיין אויף דרערד אַ רואה-וואינו-ניראה ...
- 21 פאַראַן אַ בענטשנדיקע פּרייד, זי איז מיין פּרייד אין לעבן ...
- 22 קודלאַטער פּלב — גורל, זאָלן לעבן דינע ציינער ...
- 23 דער ים-גאַלאַפּ, דער ים-גאַלאַפּ — צו וואָס פאַרשלינגט ער מיין ...
- 24 דער זעלביקער וואָס האָט געבענטשט, ער האָט מיך אויך געשאַלטן ...
- 1975
- 76/ אַ שווערער עפל ציט אַראָפּ אַ פּולן צווייג מיט זומער ...
- 28 און אויב אַן איינציקער פאַרלאַנג איז גילטיק אויף מיין קאַנטע ...
- 29 צי בליט אַ דאָרן אין דער לופטן? יאָ, עס בליט אַ דאָרן ...
- 30 פון ביכער-טאָוולען צוויי און צוויי, געאַרעמט און געווינקלט ...
- 31 פאַרהוילן איז פון דיר דער זינען פון געהיימוואָרט: גורל ...
- 32 ביי טאָג אַ לווייה, ביי נאכט אַ קאַנצערט ...
- 34 דערקלערן? ווי אַזוי דערקלערן ...
- 35 די ליים פון צייט איז ווייך געוואָרן. ס'גייט שוין אויף די קנעטעניש ...
- 36 אַ שלאַנג אַן אומגעזעענע האָט סם אַ פּולע דאָזע ...
- 37 דער פּידלשפּילער שפּילט און ווערט אַלץ דינער, דין און דינער ...
- 38 פּתב-ידן פון חברים, דער נשמח טינט און פּראַצע ...
- 39 ניטאָ די גרינע אויגנפאַר פון לאַנג-לאַנג-לאַנג. די גרינע ...
- 40 מיט יעדער נײַעם דונער וואָס דו האָסט מיר פּרייַ געשאַנקען ...

- נאך וואָס און וועמען בענקסטו ? — כ'בענק נאך גאַרנישט ניש, נאך קיינעם ... 41
- דו ציטעריקע כוואַליע אויפן ברעג פון ים-התיכון ... 42
- אַ מירטן-ריח האָט געפירט מיך פאַר דער האַנט אין צפתער ... 43
- פאַראַן אַן אויסטערלישער טעם, פון מילגרוימזאַפט באַטעמטער ... 44
- לויפנדיקע מוסקלען פונעם טויט אין מידבר : דיונעס ... 45
- ווי אַלט זייט איר, גראַזן ... 46
- די לאַפעטע ליים אויף דער שמאַלינקער קרקע ... 47
- צו וועמען געהער איך ? צו דיר און צו מיר ... 48
- דיין לייטער איז דאָך אינעווייניק, אין-דיר איז דיין לייטער ... 49
- צי ראַנגלט זיך אַ מלאַך מיט אַ גיהנומדיק פאַרזעעניש ... 50
- דו אַפגעשיידטע רגע, ביסט געגליכן צו דיין שוועסטער ... 51
- אַריינציען אַ פאַדעם אין אַ נאָדל ? ניין, בן-אַדם ... 52
- טאַג-טעגלעך עסן זיי : די מויז, דער אייזל, די גאַרילע ... 53
- די ריינגלטויב, איך וואָלט נאָך וועלן וואַרעמען אַ רגע ... 54
- אַ חתונה אין גאַרטן. אויך די פייגל זענען שיפור ... 55
- ערשט יעמאַלט ווען דער חלום-הונט האָט האַרציק זיך צעבולן ... 56
- פון טיגער וואָס איך האָב אַ מאָל געוואָלט אין אים אַריינגיין ... 57
- אַריבערשווימען. יעדער מוז אַריבערשווימען צונעם ... 58
- און יעדע רגע זע איך דיר צום ערשטן מאָל אין לעבן ... 59
- געצויגן האָט אונדז ביידן דאָ, סײַ מיך און סײַ דער מושל ... 60
- קוים האָסטו זיך אַרויסגעקליבן פון דער וועלט און אירע ... 63
- ניט מענטשן בלויז, אַדורכגעווייקט פון כליפּענדיקן פּיער ... 64
- פון ביימער מאַכט מען ווונדערלעך פאַפּיר. און איך — סײַפאַרקערטע ... 65
- פאַראַן ביים בראַצלאַווער אַ זאָג : זיך אַפּשפּאַרן דאַרף יעדער ... 66
- „דיין פּריינד איז אייביק“ — כ׳האַב געהערט אין חלום די אַ פּראַזע ... 67
- אַ מענטשן זייגען דיר אַ לויב, דערמאַן זיך אַן די פייגל ... 68
- פאַר וועמען טאַנצסטו, קינד, פאַר וועמען טאַנצן דינע גלידער ... 69
- דעם בוים געבוירט אַ קערן, דער בוים געבוירט אַ פּידל ... 70
- ער וויל מיך איבערצייגן, אַז ער לעבט. אַזאַ מין שוטה ... 71
- דערמאַנונג וועגן פאַסטערנאַק : די ערד פון זײַן טשופּרינע ... 72
- דו זאָגסט : ניטאָ קיין בורא-עולם. ווייסט מסתמא בעסער ... 73
- בשעת דער אינדאַנעזישער פּאַעט סאַפּאַרדי דזשאַקאָ ... 74
- דער ים וואַרפט אַרויס אויפן ברעג זײַן דערטוונקענע שטילקייט ... 75
- אין הייל פון אליהו, אירע דערנערדיקע שפּאַלטן ... 76